

מעין רוגל זמן מנוחה

ההיזכרות היא מנוחה, כי משמעה לא לפעול.
(פרננדו פסואה, "ספר האי נחת")

(פרולוג)

פעם הייתי מְרַלֵן. הגשתי לפטרה פון קאַנט ג'ין ודואר בשמלה שחורה וריסים בהירים ושתקתי. לא היה לי עבר, וההווה לא היה שלי. הבטתי, מלמטה, באהבה מתרחשת. ראיתי את גברתי מתפרקת על השטיח הלבן, ורקדתי איתה כשהפטפון ניגן וידיה נשלחו לקרוא לי. הייתי מרלן, ואחרי שלוש שנים, מול מבטה של גברתי, ארזתי את דברי והלכתי, בלי לומר מילה.

.1

זו כנראה אמנויה. לילה שלם לא הצלחתי להיזכר בקולך. מתוך סבך הזיכרונות הצלחתי לחלץ חולצה שחורה, מחוספסת־בד וקצרת־שרוולים. הצלחתי לחלץ את חום הגוף תחת הברד, את הגב הבוער בשארית הקיץ של ספטמבר. אבל לא את קולך. זו מחלת השכחה. מעתה ואילך אחרום אותך אילמת.

.2

הביטי, בקולנוע

(זוכרת שהסברתי לך פעם?)

כמו בצילום,

(עלינו יחד אל מאגר המים שבגבעה
הצרפתית וסיפרתי לך על מבוך
הפלסטיק הענקי שהיה שם פעם,
באמצע המעגל)

מה שמחוץ לפריים

(הלכנו, הלוך-חזור, על קורת העץ
בפסל הגדול שצופה אל ואדי ג'וז)

לא קיים. העולם מתחיל

(התנשקנו שם, ואמרתי לך שבטח
השכנים רואים)

ונגמר

(אחר כך הוצאת את סלסילת
הפסיפלורות וחייכת כשליקקתי את
העסיס מלהב האולר).

בגבול החד-משמעי הזה.
ואם גבול הפריים חוצה גוף,

(הרגשתי את האוויר, מרחש על
העור, כמו פעם, כשעוד הייתי
ילדה),

חציו השני

(אחרי הפסיפלורה השלישית אמרת
"מתוק לי מדי", וידעתי: הנה,
עוד אחד מהדברים שאינך יכולה
להכיל),

אינו. יש משהו מנחם בזה.

.3

את מסירה טבעות, מורידה שעון, מחליפה את בגדייך בבגדים שפשטתי. גופך
רפוי בשרוואל הישן ובחולצת הטי הגזורה בצווארון. אחיזתך רפויה כשאת
מניחה אותי על המיטה ופותחת את הווילון הכבד, מניחה לאור הכתום של
שעת השקיעה להיכנס פנימה. מהתיק את מוציאה את פיסות הפחם ובלוק
ניירות. אני מביטה באצבעותייך משחירות, ובחיוך הפרטי שלך כשאת מציירת
את בטני. את משחזרת את גופי, וגופי מתמוסס, קו אחר קו, נעלם אל תוך
הסדינים.

.4

זאת עונת הלטאות, בייבי. (השארתי לך פתק על המקרר)
שימי לב, כשאת דורכת, יחפה, על האספלט,
לא לדרוך על הזנבות שהן משאירות מאחור במנוסתן,
מסמנות לנו
שבקיץ כזה, אי אפשר
להישאר שלם.

.5

את מניחה את ידייך על גופי, ואומרת לי שאביט בנו. אני מסתכלת במראה
הגדולה וחושבת על האיש ההוא, שפגשתי בעיר אחרת, שהחזיק בצנצנת גופת
ציפור, חנוטה בעשן ובפיח, והביט בה, בכל יום, מסתכל איך היא מתפוררת
לאבק ונעלמת.

.6

היום הזיכרון שלי אינו רצוני. כמו סרעפת – הוא מתכווץ ונרפה.

.7

שוב הפלאפון שלך מנותק. זו נסיעה בין-עירונית.
את הרדיו שלי גנבו בחנייה של בית קולנוע, ובמקום מוזיקה, הלילה מסתנן
דרך חלון המכונית הפתוח מעט, ומיילל בעדינות נוגעת ללב.
זו עייפות לילית, כאב עמום בכפות הרגליים. אני לא משאירה הודעות. את
לא עונה.
מאה עשרים ושלושה קמ"ש, משאית צופרת כשאני עוקפת. את לא עונה כבר
חודשים.
את המילים שלך אני זוכרת בקול של הגברת מהתא הקולי, שמספרת לי שוב
ושוב שהמנוי אינו זמין כעת.
אני מגידה בראשי, בנימוס המתחייב, לחיילים במחסום ומצמידה את הרוושה
לרצפה.
(אני מחפשת את כפות הרגליים שלך מונחות על תא הכפפות, את ידך, שתנגב

בשרוול את האדים שהצטברו על החלון, בתנועה של ילדה).
המנוע צועק לפני שהוא מחליף הילוך. תא הכפפות רועד. פנסי הרחוב
כבויים בסיבוב. חבילת מסטיקים שנפלה לי מהתיק תופסת את מקומך בכיסא
שלידי.

.8

על מיטה בארץ זרה לי, חפונה בחדר מלון המיועד לאדם אחד, אני מעלה אותך
באוב, והרוח מתדפקת על החלון הגדול הפונה אל התעלה.
אני זוכרת אותנו על מכסה המנוע של האוטו שלי על גבעה ריקה בוולנטיינס.
הסתכלנו על שבט צופים מבעיר כתובת אש רחוק בעמק.
אינני זזה. גם אם ארצה, שרייף לא יצייתו. אני לא נלחמת כך עכשיו. הנשימה
שלי מאטה, איברי שוקעים בזה אחר זה.
אנחנו חבוקות במגרש החנייה של בית המשפט העליון, בפיוצייה אחת
בהרצליה, היר שלך בשערי, כביש גהה, יום שישי אחר הצהריים. אצבעותי
משחקות בטבעת שענודה לאצבעך בהקרנת בוקר של סרט מצויר.
פנייך נאטמים כשאני מדברת. נעלייך ננעלות (עור שחור, מבריק). צעדייך,
ידך האוחזות בתיק העור העומד להתפרק בקרוב. אני הולכת יחפה אחרייך
ומביטה במכוניתך מתרחקת.
ערב. אני מרגישה את האספלט מתקרר בין בהונותי.

.9

ברמזור של צומת הגבעה הצרפתית התחננת שאהיה שוב זרה. שאעשה משהו
כדי שלא תכירי אותי טוב כל כך.
נשארת אילמת. היה חורף.
ליד הבית שלך התחבקנו, אבל בלי נשיקות, כדי שלא יראו. האצבעות שלך
חפרו בכתפי. נקברתי בשיער, שצבעת באדום כהה כמה ימים קודם, וציינתי
לעצמי בשקט: יסמין. כל הרחוב שלך מריח יסמין.

.10

רגעי המעבר שלנו נעלמים, נותרו רק קווי מתאר.

11.

במראת הצד של האוטו שלך העננים נראים שחורים, ובכתב לבן, עדין, כתוב שם, כמו כותרת לתמונה, Objects in mirror are closer than they appear. אנחנו עוצרות בדרך למלא אוויר בגלגלים, למלא דלק, למלא נוזל ניקוי לשמשות, שמן בְּרָקס. הכול מתרוקן בסוף. הנה משהו ששתינו כבר יודעות.

12.

אני חולמת על גרמי מדרגות, על קומות מרתף. אני חולמת על תערוכות בקומות הגג, על מעליות, תחנות רכבת, תחנות אוטובוסים, אולמות אופרה. הלילה ביתי היה עצום, חצינו אותו על אופניים, מקצה לקצה, ואסרתי עלייך לעשן במרפסת. (מתי התחלת?) מלילה ללילה את מדברת יותר. אבל הלילה רק רכבנו, מקצה אחד של ביתי לקצה האחר, ואת שאלת, "אז איפה את, מעיין?"

13.

"יש לך סימפטומים של שינה אפורה," איבחנתי במילים של בוקובסקי, כשסיפרת לי שקמת בלילה ההוא לפחות שלוש פעמים. בפעם השנייה נשאת ערה מרבע לארבע עד רבע לחמש והלכת, סהרורית, לחתוך אבטיח. השאת כמה טיפות אדומות על השיש, לנמלים, כמו שסיפרת שעשית כשהיית קטנה. אחר כך חזרת לישון. שינה רדודה וסחופת חלומות, עד להתעוררות הבאה. ואני, שטבעתי בתוך השינה, חילצתי מחלומותי רק זיכרונות של תנועות ידיים. אולי חלמתי אותך שם, חותכת אבטיח עם המואזין של שועפאט, רגע לפני שהוא קורא לתפילה.

14.

בצומת הראשון, אחרי שלושים ומשהו קילומטרים, אנחנו נעצרות מול דורבן. כל אחת מחייכת לעצמה. שתינו נזכור אותו אחר כך, בנפרד. בקיוסק שבצד הדרך אנחנו קונות בירה קרה ומשהו מלוח. הרוח פורעת את השיער כמו בחלום של פעם. ליד עמודי מתח גבוה את מסמנת לי לעצור. אנחנו עוצרות, את אומרת לי להקשיב לחשמל, אני מקשיבה, הוא לוחש, השערות שלי סומרות. אנחנו נוסעות מדרום לצפון, אל הקור בהרים, כמו בסרטים של

אנגלופולוס. אבל את לא מרגישה באוויר המתקרר סביבנו וממשיכה לחייך, גם כשגדלים המרווחים בין הבתים ונעלמים עמודי התאורה.

15.

שני נתיבים מהמכוננית שלך, ברמזור האדום בצומת המלונות, נעצרת כי להביט בפנייך. שרת עם הרדיו, הזות את השיער מהפנים, חיפשת משהו בתא הכפפות. אני כמעט בטוחה שזו היית את, אני כמעט בטוחה שהבחנת בי, רגע לפני שהמשכת לנסוע. מאוחר יותר מצאתי את ריח ידייך בין כל ריחות עורי. שוב הפך שמך לגוף. עכשיו עלי להתחיל מחזור חדש של שכחה.

16.

לא דיברנו שבוע. היא מתקשרת אלי. הקול שלה מופר כמו טעם של לחם אחיד. היא בוכה. היא אומרת שהוא שוכב בכיור, שהוא נפל כשינסתה להוציא אותו כדי להחליף מים. הוא שוכב על הנירוסטה ומנסה לנשום, והוא נחנק מרוב אוויר והוא גוסס. היא לא יכולה לגעת בו. היא לא מסוגלת. ולא מצליחה לתפוס אותו ברשת, והיא לא יודעת מה לעשות עם הרשת, והוא מת. הוא מת שם. אני נכנסת לאוטו ונוהגת מהר מדי, מתקשרת להרגיע אותה מהדרך. היא אומרת שהיא הצליחה להכניס אותו חזרה, שאבוא בכל זאת, היא חושבת שאולי הוא בסדר, אבל לא בטוחה. אני נכנסת. ריח הבית מופר, היא פותחת לי את הדלת, עיניים אדומות. היא צבעה את ציפורני רגליה בכורדרו. אני ניגשת לצנצנת. דג הזהב שלה צף על הצד ומתחיל לאבד צבע. אני אומרת לה שהוא מת. היא חוזרת לבכות. היא אומרת שאני טועה, שהוא יתאושש, שהיא חושבת שהוא זו. אני אומרת, "הוא מת." היא מתיישבת על הספה. אני מנסה לגעת בה, לחבק, היא נרתעת ממני. היא מבקשת שאקבור אותה, שלא אוריד באסלה. אני אוספת אותה ברשת הדגים. הדג שנתר בודק את המרחב החדש שניתן לו. היא עומדת בצד, כשאני חופרת באדמת הגינה הציבורית, ומהנהנת, כילדה, כשאני מגיעה לעומק שנראה לה מספיק. אני טומנת אותה שם, היא מפנה את מבטה הצידה. עירומה מזה לא אראה אותה.

.17

מעולם לא ראיתי אדם ישן בגוף סגור כל כך. היא ישנה על הבטן, ידיה מקופלות תחתיה, רגליה מתוחות, צמודות זו לזו ולא נעות. אם אביט בה זמן רב מספיק, היא תתעורר ותבחיץ בי. תקרא לי להיכנס למיטה. למדתי לרצות רק את המעט ההכרחי.

.18

הלילה באה אלי. קראתי לה מתוך חלום אחר. היא נכנסה, חלצה נעליים ואמרה ששמעה אותי. התחבקנו חיבוק ארוך. היא לבשה צבעים בהירים, שנראו כמעט זרים לגופה. הכרתי לה את הכלב החדש, לא סיפרתי מתי מת הקודם, הצעתי קפה. כשהסתובבתי אל הקומקום החשמלי, שקוף, כמו שתמיד רצתה, התחרטה, ונעלמה מהחלום. בלכתה, לקחה איתה את הבית כולו והותירה אותי ברחוב ריק. התיישבתי על קצה המדרכה, מערסלת ביד אחת את ספל הקפה ומלטפת ביד השנייה את הכלב, שנראה לי, לרגע, אבוד.

.19

אחר הצהריים, בחדר העבודה שלו, אביב אומר שדווקא יש אהבות גדולות מדי. בערב אני משכפלת את מילותיו בדייט ראשון עם אישה זרה, שותה, בניגוד לכללי הטקס, ג'וני אדום במחיר מיוחד ללילות גשם. בביתה אני מוצאת מקום ולכן מניחה עצמי בידיה. יש לה סבון נקה 7 בניחוחים בשירותים, ומלמולי שכנים המרפדים את השיחה שלנו, בין קפלי הפוך. "לא חשבת שיש בכך רכות כזו," היא אומרת ומלטפת לי את השיער. רק אני וג'וני יודעים כמה אני רוצה לחזור הביתה.

.20

ברגעי המעבר האחרונים שבין ירושלים של הלילה לירושלים של היום, אנחנו יושבות, אדומות עיניים, ליד שולחן גדול במקום היחיד שבאמת פתוח סביב השעון. היא יוצאת החוצה, לנשום קצת את האוויר הנקי של לפנות בוקר, וחוזרת. אולי רק נדמה לי שהיא עדיין על סף בכי, אבל הקול שלה רועד

כשהיא מבקשת עוד שוקו. נקייה מאיפור ועצובה, היא מושכת את המבטים של כולם.

אני מנסה להבין אם אני רוצה אותה או רוצה להיות היא. עם הזמן שעובר עד האור, ועם תקתוקי הרמזורים, המרחק בין השניים הולך, מיטשטש ומאבד חשיבות.

.21

”Happiness is not always fun” ופסבינדר אומר:

.22

היא הולכת להתקלח. אני מודדת את טבעותיה על אצבעותי. אחרי המקלחת, אני יודעת כבר, היא תרשה לי לחבק את גופה המהביל, העטוף במגבת, אך לא תרשה לי לראות אותה מתלבשת. תהליך הסתרת הגוף מבייש יותר מגילוי.

.23

פעם הסתכלה על מוכר מלביש בובת חלון ראווה. מוקדם בבוקר, בקניון, רגע לפני שנכנסה לעבוד. בובה בלי תווים. חלקה, יפה כל כך, שדיים נעריים וכולה אטומה. בלי פתח אחד. והוא הלביש אותה, דומם ומרוכז, בשמלה פשוטה וצעוף, שכרך לצווארה בקפידה, כך שייראה מרושל. מאז, היא אומרת לי, תמיד חלמה שמישהו ילביש אותה כך. בלי תשומת לב לגופה, או לעורה, רק לדרך שבה מונחים עליה הבדים.

.24

שלוש שלושים ושבע לפנות בוקר, מוקדם מדי בשביל ציוץ ציפורים, אך הן מצייצות. עיני עצומות. מתוך שינה המילים שלי רכות. קולה זוחל דרך חורי השפופרת, היא מבקשת שאספר לה עלינו, על ההתחלה. אלה המילים שלי שמנחמות אותה, הסיפורים של העבר. רבנו קודם, שתינו לא זוכרות עכשיו על מה בדיוק, בכיתי, אולי מעייפות. היא מצווה שאספר. אני מספרת, ומילים

נשכחות מסתננות פנימה. היא לוחשת, "דברים השתנו כך, ונרדמת. אני מניחה לה לישון, מנתקת בעדינות. הזריחה מתחילה. אני מתכרבלת בפוך ובמעט האור שמסתגן פנימה, מנוחמת.

.25

הוריה היו רבים בפרסית ומדברים בעברית. הם ידעו להפריד בין שפת הכעס לשפת הזמן האחר. את מעט המילים שלמדתי, שכחתי כמעט מיד. נותרה לי רק "ג'וג'ו" – ציפור קטנה.

.26

הלילה איני יכולה לכתוב אותך בגוף שלישי, מנותק וחסר שם. שוב אני פונה אלייך. גוף שני מחולל גוף ראשון. גופך מחולל את גופי. אני מזמנת אותך אלי, מביטה בתמונות ישנות.

.27

בינתיים את הנמענת שלי, חירשת וחסרת גוף. אינך שומעת, אני ממשיכה לדבר.

.28

לו הייתי מקשיבה טוב יותר, הייתי שומעת את הספק שלך נולד בפער שבין חום המילים לקור השפה.

.29

השבעת אותי, בצהריים, בחום של יולי, שלא אכין את האורז שלנו בלעדייך. חיבתך אותי והשענת את ראשך על כתפי כשהמסתי זעפרן במים חמים, וריח הבזיליקום דבק באצבעותיך. עכשיו שוב קיץ. תחילתו בכל אופן. חוסר המגע שגור. כשאני מכינה אורז, אני משמיטה את הזעפרן והבזיליקום.

30.

הביטי בי:

אני מוותרת, בלב שלם, על הזכות לכתוב את מה שאינו יפה.

31.

יש דברים שלמדתי ממך. כשאני מכינה קפה, אני משאירה אחרי, על השיש, כמה גרגירי סוכר. בשביל הנמלים.

32.

שבוע שלם הרגשתי את גופך קרוב ושבע. את שוכבת על הספסלים בשדה התעופה של דאלאמן, ראשך על ברכי. הטיסה מתעכבת כבר שש שעות. כדי להרדים אותך, אני משחילה את ידי דרך שרוולי חולצתך, ומקלפת מהגב ששיזפת יתר על המידה את נשל העור. פיסות ארוכות, שקופות, רכות כמו משי.

33.

כשאני הולכת יחפה בבית ונזכרת במגע ידיך, אני מקשיבה לצעדי, ולנשימות הבית, ומבינה לראשונה – רק לעור הניתק יש קול. ההיצמדות, לרוב, היא שקטה.

34.

ראש השממית שנגח בכף ידי הותיר אחריו כאב רך. הצלתי אותך משממית שתעתה אל חדר האמבטיה וחיפשה להימלט דרך החריצים הקטנים שבין הכיור לחרסינות. בוקר שלם לא דיברת איתי, הכעס מהלילה הותיר בפין טעם חריף. ציירת קצת. ישבתי על הכורסה להביט בכך. כשהלכת להתקלח, ארזתי את חפצי, קטפתי את המפתחות מְוֹי העץ שלצד דלת הכניסה. רגע לפני שיצאתי ונעלתי אחרי, קראת לי, שאציל. נשאתי אותה החוצה אל הגינה הציבורית בתוך צנצנת ריבה ישנה ושיחררתי אותה בין שיחי הלבנדר. כשחזרתי, דרשת שאשטוף ידיים לפני שנתחבק.

לביתי חזרתי רק מאוחר יותר. (איני זוכרת על מה דיברנו כל אותו אחר הצהריים).

.35

שמוטה בפינת החדר, כמו בובה־זחבה של פעם, אני מרגישה את פני מתקלפות ממני. אולי זו העייפות. אני מחטטת בקופסת המכתבים, שולה שני רישומים שעשית. חתמת "המקשקשת". אמרו שִׁירד הלילה גשם, אך הוא אינו מגיע, האוויר כבד.

איני סוגרת את קופסת המכתבים. מרשה למילים שהותרת לי, לדמויות הפחם השבירות, לרחף הלילה בחלל החדר. אני הולכת לישון.

.36

מאז הלכת התחלפו כל תאַי. גופי הכיר מרחקים חדשים. בערתי לבד בכבשן הטבור שלי, שחימם אותך בלילות. למדתי לצבוע את ריסי בשחור ולהגיד בהולנדית "תחנה אחרונה". עכשיו אני זרה לך שוב, יקירה. כפי שביקשת.

.37

ההרפיה דורשת מאמץ בלתי פוסק.

.38

נמלה מטיילת על המילים האחרונות שלך אלי. היא חוצה את "אני רוצה בפשטות לסמן" נעצרת לרגע על "אַת המחיקה". לפני שהיא מדרימה אל "לא להשאיר קצוות", אני נושפת עליה. היא נוחתת ליד מגורת השולחן, מבולבלת מעט, וממשיכה במסע הארוך וחוצה היבשות אל סדקי הקיר שבאופק.

ינואר 2005